

DAVACI : Kedi- Kabul, Eşitlik, Dahil Olma, İstihdam - Otizm Derneği

VEKİLLERİ : Av. Mehmet Hamdi ÖZŞARLAK, Av. Suna AĞI

UETS adresi vardır.

DAVALI : Milli Eğitim Bakanlığı

VEKİLİ : Av. Kamil BİLDİRCİN

UETS adresi vardır.

DAVANIN KONUSU :

1.20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 11. maddesinin 4. fıkrasının,

2. 18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkralarının eksik düzenleme iddiasıyla;

3. (Kedi) Kabul, Eşitlik, Dahil Olma, İstihdam - Otizm Derneği'nin 22/03/2023 tarih ve 2302571009 sayılı CİMER başvurusunun reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 29/03/2023 tarihli işleminin,

4. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işleminin iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI :

Özel gereksinimli çocukların eğitim gördükleri sınıflarda gerek eğitimcileri gerekse akranları tarafından uğradıkları darp, cinsel taciz, onur kırıcı ve aşağılayıcı hareket gibi fiziksel ve/veya psikolojik saldırıya uğradıkları, ailelerin, çocuklarına verilen eğitimin kalitesinden, yeterlilik derecesinden ve eğitimin gereği gibi verilip verilmediğinin takibinden mahrum bırakıldıkları, özel gereksinimli bireylerin eğitim gördükleri özel eğitim sınıflarına ve dersliklerine kamera sistemi kurulmasının toplumsal bir ihtiyaca dönüştüğü, bu bağlamda; konuya ilişkin mevzuat düzenlemelerinin yapılarak özel eğitim sınıflarına kamera yerleştirilmesi uygulamasının başlatılması talebiyle davalı idareye 22/03/2023 tarihinde başvurulduğu, davalı idarece başvurunun reddedildiği, anılan işlemin tebliği üzerine Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuru yapıldığı, Kamu Denetçiliği Kurumunun 04/10/2023 tarih ve 2023/5131 Başvuru No ve 2023/126257 S.23.19989 sayılı tavsiye kararının davalı idareye tebliğ edildiği, anılan karar üzerine davalı idarece tavsiye

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

kararı ile ilgili herhangi bir mevzuat çalışmasının bulunmadığı 06/10/2023 tarih ve E-86359720 sayılı işlem ile bildirildiği, özel gereksinimli çocukların yaşama hakkının, eğitim hakkının ve eğitime erişim hakkının ihlal edildiği, zira; Çocuk Hakları Sözleşmesinde düzenlenen, özel gereksinimli çocukların eğitime erişim haklarının güvence alınması konusunda Devletin, gereğini yerine getirmek zorunda olduğu, davalı idarece, maruz kaldığı şiddeti anlayamayan ya da ifade edemeyen engelli bireyin temel kişilik hakkı ve insanlık onurunun göz ardı edilerek kamu görevlisinin mahremiyetini vurgu yapıldığı, uluslararası çocuk ve engelli hakları sözleşmeleri ile vurgulanan “çocuğun üstün yararının öncelikli olduğu kuralının hiçe sayıldığı, Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan; “Okullarda, bahçe giriş ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulur. Ancak, okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümler, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odaları, rehberlik odası, kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri birimlerin içini görecektek şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemez.” kuralının Anayasaya, uluslararası sözleşme hükümlerine aykırı olduğu, özel gereksinimli bireylerin korunmaya muhtaç olduğu, bu konuda Anayasanın devlete yüklediği pozitif ve negatif yükümlülüklerin yerine getirilmediği, engelli bireylere yönelik istisna düzenlemesine yer verilmesi gerektiği, özellikle engelli bireylerin aldığı eğitim karşılığı idarece kurumlara ödenecek ücretlerin ödenme sürecinde yaşanabilecek sorunlara yönelik kapı girişlerine kamera yerleştirilmesi uygulamasına yer verilmişken kendisini ifade edemeyecek engelli bireylerin yaşayabileceği mağduriyetleri engellemek adına gerekli denetim ve gözetim tedbirlerinin alınmadığı, düzenlemenin fırsat eşitliği ve ayrımcılık yasağı ilkelerine aykırılık oluşturduğu, davalı idareye yapılan başvurunun ret gerekçelerinden birisinin Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 04/09/2008 tarih ve 7124 sayılı işlemi olduğu, anılan işlemde; eğitim etkinliklerinin izlenmesinin uygun olmayacağı, ancak; eğitim etkinliklerinin yapıldığı alan dışında kalan yerlerin kamera ile görüntülenebileceğinin belirtildiği, fakat; eğitim etkinliklerinin yapıldığı alanların kameralı görüntüleme sistemleri ile izlenmesinin neden uygun olmadığına ilişkin herhangi bir gerekçeye yer verilmediği, dava konusu edilen Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 25. maddesinde kameralı görüntüleme sistemlerinin kurumlarda kurulması ve verilerin depolanma ve saklanma koşullarının ayrıntılı olarak düzenlendiği, ancak; engelli bireylerin eğitim aldıkları dersliklerde kameralı görüntüleme sistemi kurulmasına yönelik pozitif ayrımcılık kapsamında istisnai bir hüküm getirilmediği, bu haliyle dava konusu yönetmeliğin eksik düzenlendiği, Anayasanın 10. maddesinde herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğu, Devletin, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü olduğu, bu maksatla alınacak

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamayacağı, çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağıının belirtildiği, Devletin organları ve idare makamlarının bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduğunun kurala bağlandığı, engelli bireylerin eğitim dersliğinde kameralı görüntüleme sistemi kurulması hususunu toplumsal bir ihtiyaç olduğu,sınıflarda vuku bulan cinsel taciz, tecavüz, darp, hakaret, işkence, kasten yaralama ve hatta ölümle sonuçlanan vakaların ortaya çıkarılması ve suçluların cezalandırılması noktasında yeterli delil bulunamadığı gerekçesiyle yaptırımsız kaldığı, yargıya taşınan olaylarda çoğunlukla delil yetersizliğinden beraat kararları verildiği, anılan olayların mağduru olan engelli bireyin çoğu zaman maruz kaldığı durumu anlamlandırmayacak durumda olduğu kimi zaman ise durumun farkında olsa da bunu ifade etme yeteneğine sahip olmadığı, zira; engellilik türleri ve oranlarının çok çeşitli olduğu, onların bu dezavantajlı durumunu bilen anlayan kötü niyetli kişilerin kameralı görüntüleme isteminin olmamasının verdiği rahatlık ile hareket edebildiği, bu durumun önüne geçilmesine yönelik mevzuat düzenlemelerin yapılması gerektiği düzenlemelerin belirtilen nedenlerle hukuka aykırı olduğu iptali gerektiği ileri sürülmektedir.

DAVALI İDARENİN SAVUNMASI :

Anayasanın “Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılması” başlıklı 13. maddesinde; “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” kuralının yer aldığı, Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4. maddesinde, kişisel verilerin, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceğinin belirtildiği, “Kişisel Verilerin İşlenme Şartları” başlıklı 5. maddesinde, kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceğinin kurala bağlandığı, konuya ilişkin 30/01/2010 tarih ve 2010/2 sayılı Başbakanlık Genelgesinde; “Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet yürütülen mahallerin kamera ile izlenmesi uygulamaları gözden geçirilecek; hizmetin niteliği itibariyle zorunlu güvenlik ihtiyacı ve kamu yararını gerçekleştirme amacı dışında insan onuru ve temel kişilik haklarına aykırı şekilde kamu görevlilerinin izlenmesine imkan veren uygulamaların tespit edilmesi durumunda, bu uygulamaların önüne geçilmesi hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.”kuralına yer verilerek temel kişilik hakları ve insan onuruna vurgu yapıldığı, ayrıca Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 04/09/2008 tarih ve 7124 sayılı yazısında; “Anaokulu, anasınıfı, kreş, yuva ve diğer okul öncesi eğitim kurumlarında kameralı izleme sistemi kurulması ve uygulanması hakkında, söz konusu kurumlardaki eğitim etkinliklerinin kameralı sistemle

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

izlenmesinin uygun olmayacağı, ancak güvenlik amacıyla öğrenim etkinlikleri yapılan bölümlerin dışında kalan yerlerin kamerayla izlenebileceğinin değerlendirildiğinin” ifade edildiği, bu kapsamda Bakanlığa bağlı özel eğitim sınıfları ile özel eğitim okulları ve dersliklerine sürekli takibe ve ailelerin kayıtlara erişimine imkan verecek şekilde kamera yerleştirilmesine imkan bulunmadığı, özel eğitim kurumları ile dersliklerine kamera yerleştirilmesini yasaklayan hükümler ile eğitici ile öğrenci/ kursiyer/ özel eğitime ihtiyaç duyan birey arasında gerçekleşen eğitim faaliyetine dışarıdan müdahale edilmesini engelleme ve böylece dış etkenlerden bağımsız, kendi olağan pedagojik dinamikleri ve mahremiyet çerçevesinde yürütülen eğitim ortamının oluşturulmasının amaçlandığı, ayrıca dijital ortamda saklanan verilerin korunmasında problemler oluşabileceği, Bakanlıkça öğretmen, yönetici ve velilere özel eğitim alanında bilgileri güncelleme, problem davranışlarla başa çıkma ve sınıf yönetimi gibi alanlarda eğitim verildiği, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ : Kamer SARIYILDIZ

DÜŞÜNCESİ : Kısmendavanın reddikısmen dava konusu düzenlemenin iptali gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI : Mesude GÜNDÜZ

DÜŞÜNCESİ : Dava; 20/03/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11/4. maddesinin, 18/05/2012 tarihli ve 28296 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren MEB Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin eksik düzenleme sebebi ile 25/7. maddesi ve 25/8. maddesinin, (Kedi) Kabul, Eşitlik, Dahil Olma, İstihdam - Otizm Derneği'nin 22/03/2023 tarih ve 2302571009 sayılı CİMER başvurusunun reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 29/03/2023 tarihli işleminin, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

T.C Anayasa'sının 10. maddesinde, herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu belirtildikten sonra ek fıkra ile (7/5/2010-5982/1 md.) **çocukların**, yaşlıların, özürülülerin, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı düzenlenmiş, 90. maddesinde de usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20/11/1989 tarihinde kabul edilen ve Türkiye'nin de taraf olduğu Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 2. maddesinin 2. bendinde, taraf Devletlerin, bu Sözleşme'de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana-babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanıyacakları ve taahhüt edecekleri düzenlenmiştir; 3. maddesinde, kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararını temel düşünce olduğu, taraf Devletlerin, çocuğun ana-babasının, vasilerinin ya da kendisinden hukuken sorumlu olan diğer kişilerin hak ve ödevlerini de gözönünde tutarak, esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamayı üstlenerek, bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alacakları; çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı ve uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından, yetkili makamlarca konulan ölçülere uymalarını taahhüt edecekleri; 6. maddesinde ise, taraf Devletlerin, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul edecekleri ve çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterecekleri vurgulanmıştır.

Yine yukarıda anılan Sözleşmenin 34. Maddesinde, "Taraf Devletler, çocuğu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suistimale karşı koruma güvencesi verirler." düzenlemesi yer almış olup, bu düzenleme ile de taraf devletlere çocuğu cinsel sömürüden koruma yükümlülüğü de getirilmiştir.

Öte yandan; 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir; "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin a/1 bendinde, korunma ihtiyacı olan çocuk: bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun 4. maddesinde de bu Kanunun uygulanmasında, çocuğun haklarının korunması amacıyla temel ilkeler belirlenmiştir; maddenin 1/b bendinde çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi, 1/h bendinde de kararların alınmasında ve uygulanmasında, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimini ve öğrenimini, kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmesinin desteklenmesi bu temel ilkeler arasında sayılmıştır.

Davaya konu edilen 20/03/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

yürürlüğe giren MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11/4.maddesinde," Okullarda, bahçe giriş ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulur. Ancak, (Ek ibare:RG-19/2/2020-31044) okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümler, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odaları, rehberlik odası, kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri birimlerin içini görecektir şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemez."düzenlemesi; dava konusu edilen diğer Yönetmelik olan 18/05/2012 tarihli ve 28296 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren MEB Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 25/7 maddesinde,"(Ek:RG-5/9/2019-30879) Kurumlarca (Değişik ibare:RG-14/6/2024-32576) özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin ders devam takibi, kurumun giriş ve çıkışlarını görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ile yapılır." düzenlemesive 25/8. maddesinde , " (Ek:RG-5/9/2019-30879) Kurumlarca eğitim personelinin ders devam takibi, kurumun giriş ve çıkışlarını görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ile yapılır."düzenlemesi yer almaktadır.

Özel gereksinimli birçok çocuğun özel gereksinimli olmayan çocuklara göre iletişim güçlüğü çekmesi ve sorunlarını doğrudan bildirememesi sebebiyle istismar, ihmal ve şiddet görmesi sorunu oldukça eski vetoplumsal bir sorun olup, herkes tarafından da bilinen bir gerçektir. Normal gelişim gösteren çocuklar için dahi zor ve atlatılması güç olan ihmal ve istismar, özel gereksinimli çocuklarda daha büyük sorunlara neden olmaktadır. Nitekim özel gereksinimli çocukların maruz kaldıkları ihmal,istismar ve şiddete ilişkin pek çok haber de yazılı ve görsel basında yer almıştır ve almaya devam etmektedir.

Tüm bu açıklamalar karşısında; yukarıda aktarılan5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve Anayasa'mızın 90.maddesiyle de kanun hükmünde olduğu özellikle vurgulanmış olan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme hükümleri uyarınca bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilme riski yüksek bulunan özel gereksinimli çocukların eğitim ve öğretim gördükleri sınıflara kamera konulması, bu çocukların yüksek yarar ve esenliğinin gözetilmesi açısından kamu yararına uygun olduğu gibi bu durum Anayasa'nın 10.maddesinde de belirtildiği üzere çocuklar için alınacak bir tedbir niteliğinde olacağından eşitlik ilkesine de aykırılık teşkil etmeyecektir.

Bu durumda ; iptali istenilen Yönetmelik hükümlerinde eksik düzenleme nedeniyle hukuka uyarlık bulunmadığından, hukuka aykırı olan Yönetmelik maddelerine istinaden tesis edilen işlemde de hukuki isabet görülmemiştir..

Açıklanannedenlerle; 20/03/2012 tarihli ve 28239 sayılıResmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11/4. maddesinin, 18/05/2012 tarihli ve 28296 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren MEB Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin 25/7. maddesi ve 25/8. maddesinin ve davacının 22/03/2023 tarih ve 2302571009 sayılı CİMER başvurusunun reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 29/03/2023 tarihli işleminin, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işleminin iptalinin gerektiği, düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar verenDanıştay Sekizinci Dairesince duruşma için taraflara önceden bildirilen 28/04/2026 tarihinde, davacı vekilleri Av. Mehmet Hamdi Özşarлак ile Av. Suna Ağı'nın vedavalı idare vekili Av. Kamil Bildircin'in geldiği, Danıştay Savcısının hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

HUKUKİ SÜREÇ :

Davacı Dernek tarafından, özel eğitime ihtiyaç duyan engelli bireylerin eğitim aldıkları sınıflara kamera sistemi kurulabilmesine imkan veren mevzuat düzenlemesi yapılarak özel eğitim sınıflarına kamera yerleştirilmesi uygulamasının başlatılması talebiyle davalı idareye 15/03/2023 tarihinde başvurulduğu, davalı idarece 16/03/2023 tarih ve E-10096465-622.02-72447355 sayılı işlem ile başvurusunun reddedildiği, anılan işlemin tebliği üzerine 10/04/2023 tarihli dilekçe ile Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuru yapıldığı, Kamu Denetçiliği Kurumunun 04/10/2023 tarih ve 2023/5012 Başvuru No ve 2023/12625-S.23.19986 sayılı tavsiye kararının davalı idareye tebliği edildiği, anılan karar üzerine davalı idarece tavsiye kararı ile ilgili herhangi bir mevzuat çalışmasının bulunmadığının 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işlembildirildiği, davacı Derneğin talebinin karşılanmasına ilişkin anılan işlemler ile 20/03/2012 tarih ve 28239 sayılıResmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11. maddesinin 4. fıkrasının; 18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin25. maddesinin 7. ve 8. fıkralarının eksik düzenlendiği iddiasıylaiptali istemiyle işbu davanın açıldığı görülmektedir.

İLGİLİ MEVZUAT:

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Milli Eğitim Bakanlığı" başlıklı onuncu bölümünde düzenlenen "Görevler" başlıklı 301. maddesinde; "Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejilerin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak, belirlenen politikaları uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek" Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

5378 sayılı Engelliler Hakkındaki Kanun'un "Eğitim ve öğretim" başlıklı 15. maddesine göre, Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkanından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Türk Milli Eğitiminin Amaçları" üst başlıklı "Genel amaçlar" başlıklı 2.maddesinde; "Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini, Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek; Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek; İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır." hükmüne; **"Ferdin ve toplumun ihtiyaçları" başlıklı 5. maddesinde;** "Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir." hükmüne; **"Yöneltilme" başlıklı 6. maddesinde;** "Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltilmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

şekilde hazırlık sınıfları konulabilir. Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır." hükmüne; **"Fırsat ve imkan eşitliği" eşitliği başlıklı 8. maddesinde**; "Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır." hükmüne **"Yürütme, gözetim ve denetim" başlıklı 56. maddesinde**; "Eğitim ve öğretim hizmetinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur." hükmüne yer verilmiştir.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 12. maddesinde; mecburi ilköğrenim çağında buldukları halde zihnen, bedenen, ruhen ve sosyal bakımdan engelli olan çocukların özel eğitim ve öğretim görmelerinin sağlanacağı; **46. maddesinde**, her çocuğun, mecburi ilköğrenim çağına girdiği öğretim yılı başında 3 üncü madde gereğince ilköğretim okuluna kayıt ve kabul edileceği, her veli yahut vasi veya aile başkanının, çocuğunu zamanında ilköğretim okuluna yazdırmakla yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin "Eğitim" başlıklı 24. maddesinde; "1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkanı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir:

(a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi;

(b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması;

(c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması.

2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar:

(a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır;

(b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir;

(c) Bireylerin **ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler** yapılmalıdır;

(d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

ihtiyaç duydukları desteği almalıdır;

(e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır.

3. Taraf Devletler engellilerin toplumun eşit üyeleri olarak eğitime tam ve eşit katılımlarını kolaylaştırmak için yaşamı ve sosyal gelişim becerilerini öğrenmelerini sağlar. Taraf Devletler bu amaçla aşağıda belirtilen tedbirleri alır:

(a) Braille ve diğer biçimlerdeki yazıların okunmasının öğrenilmesi, beden dilinin ve alternatif iletişim araçları ve biçimleri ile yeni çevreye alışma ve bu çevrede hareket etme becerilerinin öğrenilmesi, akran desteği ve rehberlik hizmetlerinin kolaylaştırılması;

(b) İşaret dilinin öğrenilmesine, işitme ve konuşma engellilerin dilsel kimliğinin gelişimine yardımcı olunması;

(c) Görme, işitme veya hem görme hem işitme-konuşma engellilerin özellikle çocukların eğitiminin en uygun dille, iletişim araç ve biçimleriyle, onların akademik ve sosyal gelişimini artırıcı ortamlarda sunulmasının sağlanması.

4. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçmesini sağlamak için, engelli olanlar dahil olmak üzere, işaret dilini ve Braille alfabesini bilen öğretmenlerin işe alınması ve eğitimin her düzeyinde çalışan uzmanların ve personelin eğitimi için uygun tedbirleri alır. Sözkonusu eğitim engelliliğe ilişkin bilincin artırılmasını, alternatif iletişim araç ve biçimleri ile destekleyici eğitim tekniklerinin ve materyallerinin kullanılmasını içermelidir.

5. Taraf Devletler engellilerin genel yüksek okul eğitimine, mesleki eğitime, erişkin eğitime ve ömür boyu süren eğitime ayrımcılığa uğramaksızın diğer bireylerle eşit koşullar altında erişimini

sağlar. **Taraf Devletler bu amaçla engellilerin ihtiyaçlarına uygun makul düzenlemelerin yapılmasını temin eder.**" kuralına yer verilmiştir.

652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Özel eğitim giderleri" başlıklı 43. maddesinin 3. fıkrasında; engelli bireylerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine veya birimlerine **kayıt ve kabul işlemleri ile engelli birey ve eğitim personelinin ders devam takibinin**, 1/9/2018 tarihinden itibaren biyometrik kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemiyle yapılacağı, bu yöntemlerle ders devam takibi mümkün olmayan engelli bireylerin ders devam takibi ile kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine ilişkin diğer usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği belirtilmiştir.

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir."; **"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde;** "Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır." hükümleri yer almış; **"Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde;** kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilginin, **kişisel veri;** kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemin, **kişisel verinin işlenmesi** olarak tanımlanmıştır.

Anılan Kanun'un "Genel ilkeler" başlıklı 4. maddesinde; "Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme."kuralı; **"Kişisel verilerin işlenme şartları" başlıklı 5. maddesinde ise;** "(1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.

c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.

ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.

d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.

e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.

f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1278
Karar No : 2026/2641

menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması." kuralı bulunmaktadır.

07/07/2018 tarih ve 30471 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde; "Bu Yönetmeliğin amacı; Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim haklarından yararlanmalarını sağlamaya yönelik usul ve esasları düzenlemektir." hükmü; **"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde;** "Bu Yönetmelik; özel eğitim ihtiyacı olan bireylere sunulacak eğitim ve öğretim hizmetlerinin yürütülmesine yönelik hükümleri kapsar." hükmü; **"Dayanak" başlıklı 3. maddesinde;** "Bu Yönetmelik; 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır." hükmü yer almıştır.

Anılan Yönetmeliğin "Özel eğitim hizmetlerinin amaçları" başlıklı 6. maddesinde; Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri esas alınarak; özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları, üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarının amaçlandığı ifade edilmiştir.

20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Kurum binaları" başlıklı 11. maddesinde; kurum açılacak binalarının, Kanunun 4 üncü maddesi hükümlerinde belirtilen şartlar ile kurum türüne göretaşması gereken şartlar ayrıntılı düzenlenmiş, **4. fıkrasında ise;** "(Ek fıkra: 13.01.2017 - 29947 s. R.G. Yön./8. md.) Okullarda, bahçe giriş ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulur. Ancak, okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümler, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odaları, rehberlik odası, kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri birimlerin içini görececek şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemez." kuralına yer verilmiştir.

18/05/2012 tarihli ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin "Günlük çalışma saatleri ve devam devamsızlık takibi" başlıklı 25. maddesinin 7. fıkrasının dava konusu halinde; "(Ek fıkra: 05.09.2019 - 30879 s. R.G. Yön./11. md.) Kurumlarca engelli bireylerin ders devam takibi, kurumun giriş ve çıkışlarını görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ile yapılır." **8.**

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1278
Karar No : 2026/2641

fıkrasının dava konusu halinde; "(Ek fıkra: 05.09.2019 - 30879 s. R.G. Yön./11. md.) Kurumlarca eğitim personelinin ders devam takibi, kurumun giriş ve çıkışlarını görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ile yapılır." düzenlemesi yer almakta olup; dava devam ederken **11/07/2025 tarih ve 32953 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 6. maddesiyle her iki fıkrada değişiklik yapılarak;** kurumlarca özel eğitim ihtiyacı olan bireyler ile eğitim personelinin ders devam takibinin, kurumun giriş ve çıkışları ile özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yüzünü net bir biçimde görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren geriye dönük en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ve biyometrik kimlik doğrulama sistemiyle yapılacağı kurala bağlanmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkralarının eksik düzenlendiği iddiası yönüyle yapılan inceleme:

652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Özel eğitim giderleri" başlıklı 43. maddesi uyarınca; engelliler için sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporuyla asgari %20 oranında engelli olduğu, 18 yaş altı çocukların ise Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu ile özel gereksinimi olduğunun tespit edilmesi, özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, zihinsel, bedensel yetersizliği olan bireyler ile dil ve konuşma, özel öğrenme güçlüğü, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerden ilgili destek eğitim programında belirtilen yaşlardaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Belirtilen eğitim hizmetini sunan veya yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanuni faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı halinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir. Engelli bireylerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine veya birimlerine kayıt ve kabul işlemleri ile engelli birey ve eğitim personelinin ders devam takibi, 1/9/2018 tarihinden itibaren biyometrik kimlik doğrulama sistemi veya kameralı

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

görüntüleme sistemi ile yapılır. Bu yöntemlerle ders devam takibi mümkün olmayan engelli bireylerin ders devam takibi ile kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Anılan düzenleme gereği,Engelli bireylerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine veya birimlerine kayıt ve kabul işlemleri ile engelli birey ve eğitim personelinin ders devam takibi için kurulan kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine ilişkin diğer usul ve esasların düzenlendiği 18/05/2012 tarih ve 28296 sayılıResmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin "Günlük çalışma saatleri ve devam devamsızlık takibi" başlıklı 25. maddesinde; özel eğitim okulunun özel eğitim ve rehabilitasyon biriminde ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilecek destek eğitimin saatleri, süresi, devam devamsızlık şartları, evde destek eğitimin verilme şartları ile usulü ve özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin ders devam takibi, kurumun giriş ve çıkışları ile özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin yüzünü net bir biçimde görüntüleyen ve eğitim verilen ayın bitiş tarihinden itibaren geriye dönük en az 90 gün süreyle kayıt yapabilme/depolayabilme özelliği olan kameralı görüntüleme sistemleri ve biyometrik kimlik doğrulama sisteminin kurulması, bu sistemlerin kesintisiz çalışmasını sağlamak üzere verilerin kayıt altına alınması, saklanması, depolanması gibi hususların kurala bağlandığı görülmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca; destek eğitim programında belirtilen yaşlardaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesinden karşılanmakta olup;Bakanlıkça belirlenen tutarın kurumlara ödenebilmesi için; yönlendirmesi yapılan engelli bireyin, engel durumuna ve engel durumunun gereklerine göreönerilen bireysel ve grup eğitim hizmetinin fiilen verilmesi ve bu durumun belgelendirilmesi gerekir. Konuya ilişkin ayrıntılı düzenleme, yine anılan Yönetmeliğin 29., 30. ve 31. maddelerinde yer almaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlıkça yapılacak ödemeler, kurumların ilgili bireylere destek eğitim verdiklerine ilişkin beyanları ve bu beyanları destekleyen bilgi ve belgenin idareye sunulması üzerine gerçekleştiğinden; kurumlarca verilen eğitimin belgelendirilmesine yönelik getirilen kuralların, kurumlarda eğitim verilmediği halde eğitim verilmiş gibi belge düzenlenerek gerçeğe aykırı beyanla fazladan, haksız ve yersiz ödemeye sebebiyet verilmesi suretiyle kamu zararı oluşmasının engellenmesine yönelik olduğu tartışmasızdır.

Bir başka deyişle; uyuşmazlığa konu düzenlemelerin amacı; engelli bireylere sunulan destek eğitiminin ayda sekiz ders saati bireysel ve dört ders saati grup eğitiminin verilmesi karşılığı Devlet tarafından kurumlara ödenecek eğitim ücretinin ödenmesine dayanak teşkil edecek verinin elde edilmesi ve alınan ödeme karşılığı eğitim verildiğinin delillendirilmesidir.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

Dava konusu 18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkralarının eksik düzenlendiği ileri sürülmekte ise de; yukarıda açıklandığı üzere; anılan düzenlemelerin, 652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Özel eğitim giderleri" başlıklı 43. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen engelli bireylerin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine veya birimlerine kayıt ve kabul işlemleri ile engelli birey ve eğitim personelinin ders devam takibine yönelik olduğu anlaşıldığından, anılan maddenin düzenleniş amacı gözetildiğinde; kayıt kabul ve ders devam takibi dışında kalaneğitim sınıflarının oluşturulması, planlanması ve eğitim ortamlarının fiziki şartlarının belirlenmesine yönelik kural içermemesi yönüyle eksik düzenlendiğinden söz edilemeyecektir.

Bu itibarla; 652 Sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin verdiği yetkiye dayanılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen engelli bireylerin kuruma kayıt ve kabul işlemleri ile engelli birey ve eğitim personelinin ders devam takibine ilişkin düzenlemelerde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Bu durumda; dava konusu Yönetmeliğinin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkraları yönünden davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 11. maddesinin 4. fıkrası yönünden yapılan inceleme:

Dava konusu Yönetmeliğin 11. maddesinde; 5580 sayılı Kanun kapsamında kurum açılacak okul öncesi eğitim kurumları, ilköğretim, ortaokul, ortaöğretim okulu ve özel eğitim okulları, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, sosyal etkinlik merkezleri ve diğer kurumlara ait binalarının, Kanununun 4 üncü maddesi hükümlerinde belirtilen şartlar ile kurum türüne göre taşınması gereken şartlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Dava konusu kuralla; okullarda, bahçe girişi ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulacağı, ancak, okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümlerinde, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odası, rehberlik odasında ve kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri mekanların içini görecektir şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemeyeceği kurala bağlanmıştır.

Davacı Dernek Tüzüğü'nün "Derneğin Amacı ve Bu Amacı Gerçekleştirmek İçin Dernekçe

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri ile Faaliyet Alanları başlıklı 2. maddesinde; Derneğin, otistik bireylerin haklarını insan hakkı olarak görüp, otistiklerin toplumsal yaşama tam, etkin ve eşit katılımlarını sağlamak amacıyla kurulduğu, derneğin, otistik çocuk, yetişkin ve yaşlılar ile ailelerinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası başta olmak üzere kanun ve yönetmeliklerde belirlenmiş hakları ile Türkiye Cumhuriyeti'nin imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin uygulanmasına dair takip çalışmaları yapmak ve engelli haklarına uygun olanak ve yaşam düzeyine kavuşmayı sağlayacak düzenleme ve yasa değişikliği talep etmek amacıyla yurt içinde ve yurt dışında faaliyet göstereceği ifade edilmiştir.

Uyuşmazlık konusu düzenleme, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında olan okullar ve diğer kurumlarını kapsadığından; davacı Derneğin faaliyet alanı ve derneğin amacı ile görülmekte olan davayı açmakta gözetilen hukuki menfaat ve hukuka aykırılık iddiaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; uyuşmazlığın özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okullarının derslik ve ders yapılan bölümleri ile özel eğitim sınıflarına hasren incelenmesine karar verilmiştir.

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak ifade edilen kişisel verinin; kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin usul ve esaslar yer almaktadır.

Buna göre; kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir. Kişisel verilerin işlenmesinde, hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, doğru ve gerektiğinde güncel olma, belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ve ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme kurallarına uyulması zorunludur.

Yine, Kanun'a göre; Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. Ancak; ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın; ilgili kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

tarafına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması. ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması halinde kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür. Burada ifade edilen hususlar, kişisel verilerin işlenebilmesi için aranacak açık rıza şartının istisnasını oluşturmaktadır.

Uyuşmazlıkta; engelli bireyin engel durumu ve ve oranından kaynaklı olarak dış dünyayı anlama ve anlamlandırma yetersizliği durumunun mevcudiyeti ve engelli bireyin kendini ifade etmekte yaşadığı zorluklar gözetilerek, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okullarının derslik ve ders yapılan bölümleri ile özel eğitim sınıflarında kameralı görüntüleme sistemi kurulması yolundaki talebin, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde incelenmesi, uyuşmazlığın çözümünde önem arz etmektedir.

Yukarıda ayrıntısına yer verildiği üzere; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca, kişisel verilerin işlenebilmesi için açık rıza veyahut da açık rıza halinin istisnası durumlarının gerçekleşmesi gerekir.

Dava konusu Yönetmelik düzenlemesine bakıldığında; okullarda, bahçe giriş ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulacağı, ancak, okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümlerinde, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odası, rehberlik odasında ve kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri mekanların içini görecektir şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemeyeceği kurala bağlanmış olup; bu haliyle; kamera sistemi kurulamayacak alanlar/bölümler için tam yasaklama kuralının benimsendiği görülmektedir.

Dava konusu düzenleme açısından, Kanunda öngörülen ve açık rıza şartının istisnası olarak düzenlenen hallerin mevcudiyetinin oluşmadığı anlaşılmaklabirlikte; düzenlemede, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca açık rıza halinde kişisel verilerin işlenebileceği

kuralına aykırı olarak- topyekün yasaklama yoluna gidilerek- açık rıza haline yönelik kural bulunmadığı, dava konusu maddeninbu yönüyle eksik düzenlendiğideğerlendirilmektedir.

Bu itibarla;özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okullarının derslik ve ders yapılan bölümleri ile özel eğitim sınıflarına kamera sistemi kurulabilmesine imkan verecek şekilde kural içermeyen dava konusu Yönetmeliğin 11. maddesinin 4. fıkrasında hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan; Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme uyarınca; taraf Devletlerin engellilerin eğitim hakkını tanıyacağı ve bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkanı sağlayacağı, bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemelerin yapılacağı ve taraf Devletlerin, engellilerin genel yüksek okul eğitimine, mesleki eğitime, erişkin eğitime ve ömür boyu süren eğitime ayrımcılığa uğramaksızın diğer bireylerle eşit koşullar altında erişimini sağlayarak bu amaçla engellilerin ihtiyaçlarına uygun makul düzenlemelerin yapılmasını temin edeceği kuralı dikkate alındığında; Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim haklarından yararlanmalarını sağlamaya yönelik olarak; engellilerin eğitim hakkına temas eden engelli haklarına ilişkin ilgili diğer mevzuat metinlerinde de, uyumlulaştırma suretiyle gerekli düzenlemeler yapılması gerektiği tabidir.

Bu durumda; 20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan; "derslik ve ders yapılan bölümlerinde" ibaresinin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okulları ve özel eğitim sınıfları yönünden iptaline karar verilmesi gerekmektedir.

(Kedi) Kabul, Eşitlik, Dahil Olma, İstihdam - Otizm Derneği'nin 22/03/2023 tarih ve 2302571009 sayılı CİMER başvurusunun reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 29/03/2023 tarihli işlemi ile Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işlemi yönünden yapılan inceleme:

(Kedi) Kabul, Eşitlik, Dahil Olma, İstihdam - Otizm Derneğince yapılan 22/03/2023 tarih ve 2302571009 sayılı CİMER başvurusu, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 29/03/2023 tarihli işlemiyle; güvenlik amacıyla okulun koridorlarına, bahçelerine ve kör noktalara öğrencileri daha kolay takip etmek adına kamera sistemi yerleştirilebileceği, kamera sistemi kurulumunun idarecinin sorumluluğunda olduğu, belirtilen alanlar dışındaki kamera yerleştirilmesinin mevzuata aykırı olduğu, bu durumun, diğer öğrencilerin özgürlüğüne müdahale ve diğer öğrencilerin deşifre edilmesine neden olacağı, ve etik olmadığı, konuya ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 04/05/2008 tarih ve 7124 sayılı yazılarında; "Eğitim etkinliklerinin kameralı sistemle izlenmesinin uygun olmayacağı, ancak güvenlik amacıyla öğretim etkinlikleri yapıları bölümlerin dışında kalan yerlerin kamerayla izlenebileceği" şeklinde görüş beyan edildiği belirtilerek reddedilmiştir.

Anılan ret işlemi üzerine davacı Dernek tarafından 11/04/2023 tarihli dilekçeyle Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurularak; özetle, T.C. Anayasası, ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler uyarınca özel gereksinimli bireylerin yaşam haklarının, eğitim ve eğitime erişim haklarını

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

korunmasına yönelik toplumsal bir ihtiyaç haline gelmiş bulunan özel eğitim sınıflarına, özel eğitim okulları dersliklerine ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi dersliklerine ailelerin de eğitim sürecine erişimlerini sağlayacak şekilde kamera yerleştirilmesi uygulamasının hayata geçirilmesi talebinde bulunulmuştur.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 04/10/2023 tarih ve Başvuru No: 2023/5131; Sayı: 2023/12627-S.2319989 sayılı kararıyla; Çocuk Hakları Sözleşmesinde düzenlenen özel gereksinimli çocukların eğitime erişim haklarının güvence altına alınmasını konu edinen başvuruda, özel gereksinimli çocukların hakları arasındaki olası çatışmalar göz önünde bulundurularak çocukların üstün yararını gözeten perspektifle değerlendirme yapılacağı ve diğer ilgililer (öğretmenler) ile çocukların hakları arasında denge gözetilerek çocukların yüksek yararına öncelik verileceği, bu bağlamda, başvurunun, kişisel verilerin korunması hakkı çerçevesinde sınıf ortamında, idare tarafından özel gereksinimli çocukların eğitime erişim haklarının güvence altına alınması amacıyla talep edilen video kamera uygulamasının, çocukların ve öğretmenlerin kişisel verilerinin korunması hakkında müdahalede bulunup bulunmayacağı; ayrıca, çocukların okul ortamında her türlü şiddetten korunması hakları ile kişisel verilerinin korunması hakları arasında nasıl denge kurulacağı hususlarının tespiti noktasında toplandığı, sınıf ortamında çocukların ve öğretmenlerin görüntülerinin sistematik bir şekilde kayıt altına alınmasının kişisel veri işleme olarak değerlendirildiği, söz konusu izleme faaliyetinin, Anayasa'da güvence altına alınan kişisel verilerin korunması hakkı üzerinde hukuka uygun bir sınırlandırma getirip getirmeyeceğinin belirlenmesinde gerek ulusal mevzuat gerekse de söz konusu hakkı, özel hayata saygı hakkı kapsamında inceleyen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ortaya çıkmış belirli esaslar çerçevesinde incelenmesi gerektiği, dolayısıyla, sınıf ortamında talep edilen kamera izlemesi uygulamasına geçilmesi durumunda, kamera izlemesine ilişkin kanuni düzenlemenin bulunup bulunmadığı, uygulamanın ölçülü bir nitelik taşıyıp taşımadığı, diğer ilgililer (öğretmenler) ile çocukların hakları arasında denge gözetilerek çocukların yüksek yararına uygun olup olmadığı yönüyle yapılan incelemede; okul ve sınıfların güvenliğinin sağlanmasında öncelik okul yönetimi ve öğretmenlerde olmak üzere, tüm paydaşların işbirliği güvenliğinin sağlanmasının önem kazandığı, okul yönetiminin farklı kuruluşlarla işbirliği ve eğitim etkinlikleri yaparak güvenlik sorununu önlemeleri kadar, örneğin, özel gereksinimli çocukların sınıf kapılarına cam takılarak sınıf içinin şeffaf hale getirilmesi; öğretmen ve okul yönetiminin özel gereksinimli çocuklar ile çalışmaya elverişli ve etkin olup olmadıklarını denetleyen bilimsel bir metodun geliştirilerek denetlemenin niteliğinin artırılması gibi okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve aileler olmak üzere tüm ilgililerin sürece katılımını ve iletişimlerini kuvvetlendirerek aralarında güven ilişkisinin tesis edildiği etkin bir mekanizmanın herhangi bir diğer temel hakkı sınırlandırmadan oluşturulmasının, uzun

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

vadede çok boyutlu bir konu olan güvenliğinin sağlanmasında etkili olacağına değerlendirildiği, başvuruya konu talep açısından ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde; sınıf güvenliğini sağlama ve özel hayatın gizliliğinin-kişisel verilerin korunması arasındaki dengenin çocukların nitelikli eğitime erişim haklarının güvence altına alınması sürecinde üstün yararları önceliklendirilerek gözetilmesi gerektiği, dolayısıyla, çocukların her türlü ihmal, istismar ve şiddete karşı korunmalarında video kamera uygulamasına nazaran çocukların ve öğretmenlerin kişisel verilerinin korunması hakkını daha az sınırlandıran okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve aileler olmak üzere tüm ilgililerin sürece katılımını ve iletişimlerini kuvvetlendirerek aralarında güven ilişkisinin tesis edildiği etkin bir mekanizmasının oluşturulması amacıyla, multidisipliner bir yaklaşımla işbirliği içerisinde gerekli çalışmaların yapılması gerektiği gerekçesiyle başvurunun kabulüne, ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında, sınıf güvenliğinin sağlanması ve özel hayatın gizliliğinin korunması arasındaki dengenin, özel gereksinimli çocukların eğitim haklarına erişim sürecinde, üstün yararları önceliklendirilerek kurulması gerektiği; bu bağlamda, çocukların her türlü ihmal, istismar ve şiddete karşı korunmalarında video kamera uygulamasına nazaran çocukların ve öğretmenlerin temel bir hak olan kişisel verilerinin korunması hakkını daha az sınırlandıran ve okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve aileler olmak üzere tüm ilgililerin sürece katılımını ve iletişimlerini kuvvetlendirerek aralarında güven ilişkisinin tesis edildiği etkin bir mekanizmasının oluşturulması amacıyla, multidisipliner bir yaklaşımla işbirliği içerisinde gerekli çalışmaların yapılması gerektiği yönünde, Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı yazısıyla; Bakanlığın özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları derslikleri ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi dersliklerine ailelerin de eğitime erişimlerini sağlayacak şekilde görüntülü kamera yerleştirilmesine mevzuata göre imkan bulunmadığı, tüm özel öğretim kurumlarının dersliklerine kamera takılmasını yasaklayan mezkûr hükümlerin eğitici ile öğrenci/kursiyer/özel gereksinimli bireyler arasında gerçekleşen eğitim faaliyetine dışarıdan müdahale edilmesini engellemeyi ve böylece dış etkenlerden bağımsız, kendi olağan pedagojik dinamikleri ve mahremiyet çerçevesinde yürütülen bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçladığı, sınıflara kamera yerleştirilmesinin öğrencilerin mahremiyeti başta olmak üzere sınıf ve okul yönetimi üzerinde veliler açısından yetersizlik duygusu oluşturabileceği, dijital ortamdaki kayıtların güvenli ortamda saklanması açısından da problemler oluşturabileceğinin değerlendirildiği, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin kaliteli eğitim almalarına yönelik öğretmen ve yöneticilere özel eğitime yönelik bilgilerini güncellemeleri, problem davranışlarla başa çıkma ve sınıf yönetimi alanlarda hizmet içi eğitimler verildiği ve diğer bireylere yönelik eğitim faaliyetlerinin

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

hazırlandığı, bunun yanında eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdüren öğrenciler için Bakanlığın Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları Ulusal Eylem Planının (2022) hazırlandığı, konu ile ilgili herhangi bir mevzuat çalışmasının bulunmadığı belirtilmiştir.

Dava konusu edilen işlemlerin, davacı derneğin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okullarının derslik ve ders yapılan bölümleri ile özel eğitim sınıflarına kameralı görüntülü sistem kurulmasının önündeki yasal engellerin kaldırılmasına yönelik yaptığı başvurunun reddine ilişkin olduğu, anılan ret işlemlerinin dayanağının 20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan; okullarda, bahçe giriş ve bina kapıları öncelikli olmak üzere, en az on beş gün süreyle görüntü kayıtlarını depolayacak güvenlik kamera sistemi kurulacağı, ancak, okul ve diğer kurumların derslik ve ders yapılan bölümlerinde, öğretmenler odası, yönetici ve diğer çalışma/dinlenme odası, rehberlik odasında ve kütüphane, spor salonu, yüzme havuzu, tuvalet lavabo, ibadethane ve benzeri mekanların içini görecektir şekilde güvenlik kameraları yerleştirilemeyeceği kuralı olduğu anlaşıldığından; anılan düzenlemede yer alan "derslik ve ders yapılan bölümlerinde" ibaresinin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okulları ve özel eğitim sınıfları yönünden hukuka aykırı olduğundan, dava konusu bireysel işlemlerde de hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

Bu itibarla; Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 29/03/2023 tarihli işlemi ile Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi gerekmektedir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1.18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkraları yönünden **DAVANIN REDDİNE oyçokluğu ile;**

2.20/03/2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 11. maddesinin 4. fıkrasında yer alan; "derslik ve ders yapılan bölümlerinde" ibaresinin özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okulları ve özel eğitim sınıfları yönünden **İPTALİNE oybirliği ile**

3. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 29/03/2023 tarihli işlemi ile Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 06/10/2023 tarih ve E-10096465-742.11-86359720 sayılı işleminin **İPTALİNE**

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1278
Karar No : 2026/2641
oybirliği ile,

4. Dava kısmen iptal kısmen ret ile sonuçlandığından;ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 5.450,85 TL yargılama giderinin haklılık soranına göre 1/2'si olan 2.725,50 TLsinin davacı üzerinde bırakılmasına, kalan 1/2'si olan 2.725,50 TLnin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

5. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 65.000,00 TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

6. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 65.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

7. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

8. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere,

28/04/2026 tarihinde karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
İsmail Hakkı SAYIN	Tülay BULGURCU	Oya IŞIK (X)	Aysel DEMİREL	Mustafa Nafiz ACAR

YARGILAMA GİDERLERİ (DAVACI) :

Başvuru Harcı :1.071,50-TL
Karar Harcı :1.454,15-TL
YD Harcı : 444,60-TL
YD İtiraz Harcı :1.169,40-TL
Vekâlet Harcı : 99,20-TL
Posta Gideri : 1.212,00-TL
TOPLAM : 5.450,85-TL

KARŞI OY :

(X)- Davacı dernek tarafından T.C. Anayasası, ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler uyarınca özel gereksinimli bireylerin yaşam haklarının, eğitim ve eğitime erişim haklarını korunmasına yönelik toplumsal bir ihtiyaç haline gelmiş bulunan özel eğitim sınıflarına, özel eğitim okulları dersliklerine ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi dersliklerine ailelerin de eğitim sürecine erişimlerini sağlayacak şekilde kamera yerleştirilmesi uygulamasının hayata geçirilmesi

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1278

Karar No : 2026/2641

talebiyle yaptığı başvuruların reddi üzerine, ret işlemleriyle birlikte talep konusu sistemin kurulmasına engel olduğunu ileri sürdüğü düzenlemelerin iptali istemiyle görülmekte olan dava açılmıştır.

5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerindeki eğitim ve öğretim, yönetim, özel eğitim ihtiyacı olan bireylere uygulanacak destek eğitim programları, engel grupları ve dereceleri ile özel eğitim okulunun özel eğitim ve rehabilitasyon birimi ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde özel eğitim ihtiyacı olan bireylere uygulanacak destek eğitim giderlerinin karşılanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla; 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesi ve 30/5/1997 tarihli ve 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 301 inci, 310 uncu ve 326 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanan 18/05/2012 tarih ve 28296 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin özel eğitim ihtiyacı olan engelli bireylerin alacağı destek eğitimin verildiği kurumlara ilişkin ayrıntılı düzenlemeler içerdiği, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile özel eğitim okulları açısından gerek nitelik gerekse fiziki imkan ve şartlar açısından kuralların belirlendiği temel Yönetmelik metni olduğu gözetildiğinde; anılan kurumların girişine kamera sisteminin kurulması, verilerin kaydedilmesi, depolanması ve saklanmasına ilişkin usul ve esasların belirlendiği dava konusu Yönetmeliğin 25. maddesinde engelli bireylerin eğitim aldıkları derslik ve/veya sınıf ortamlarına yönelik düzenleme yapılmadığı görüldüğünden; uyuşmazlığa konu Yönetmeliğin 25. maddesinin 7. ve 8. fıkralarının eksik düzenlendiği gerekçesiyle iptal edilmesi gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Oya
IŞIK